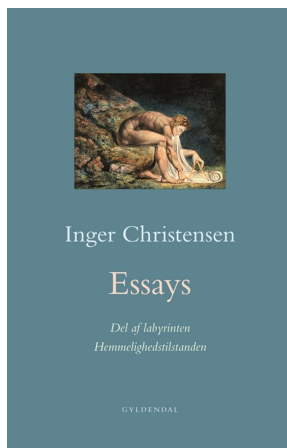

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)

Nyhedsbrev:

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

☺

167 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Hoteller i Alanya
fra 48 kr.

[Bestil nu](#)

Hoteller i Zakynthos
fra 142 kr.

[Bestil nu](#)

Hoteller i Pr
fra 71 kr.

[Be:](#)Af [Nanna Søndergaard Larsen](#) | 4. juli 2019

Universet beskriver sig selv – Inger Christensen ESSAYS

Med ESSAYS er Inger Christensens essays udkommet i en flot, ny-kurateret samling, der stadig formår at fortælle os noget om verden, sproget og kriserne.

Men hvad enten der nu skrives digte på den ene eller den anden måde, hvad enten jeg lader, som om det er mig eller sproget der skriver, hvad enten jeg slet og ret læser verden eller siger, at jeg er en del af verden der læser verden, og at den dermed læser sig selv, så er og bliver jeg den naive læser, en indfødt, der aldrig kan se sin verden udefra.

I en stor del af sine essays kredser Inger Christensen om dette spørgsmål: Hvordan beskriver man en verden, som man selv er flettet uadskilleligt sammen med? Og hvem er det overhovedet, der taler igennem sådanne beskrivelser? Er det digteren eller verden; er det sproget selv? Når jeg læser Christensens essays, får hun mig til at tænke over disse ting, tænke over forbindelserne mellem mig og min omverden, mig og mit sprog, og på hvordan disse forbindelser også opstår, fordi jeg tænker og læser dem frem. Og med genudgivelsen af Inger Christensen essays skrevet mellem 1964 og 1994, og oprindeligt udgivet i samlingerne DEL AF LABYRINTEN (1982) og HEMMELIGHEDSTILSTANDEN (2000), er der en god anledning til at tænke sammen med Inger Christensen.

Den bedste måde at læse en essaysamling på må være langsomt, tænker jeg. En læsning fuld af pauser og ophold, hvor man trækker vejret og ser sig omkring. Ser på en ring kaffekoppen har efterladt på bordpladen, ser på en fugls sorte skikkelse mod en blå himmel. Langsommelighed føles som et grundelement i Christensen skrift, både i den måde hun i rækken af essays præsenterer sine tanker om sproget, naturen, kriserne og alt derimellem, i hendes analyser af forfatterskaber som Johannes Ewald og Emil Aarestrup, og når hun beskriver de processer, der opstår i hendes egen digterpraksis. Hvordan ordene skal vælges med omhu, er noget man skal lytte sig frem til, lytte efter 'deres rytme og klang, deres hele musik'.

Jeg føler ikke, at jeg kan tage mig tiden til langsomt at læse mig gennem ESSAYS. Både denne anmeldelses deadline, men også andre krav fra verden stiller sig i vejen, så jeg tager samlingen med mig overalt. Jeg læser den på cafeer, på institutbiblioteket på Amager. Jeg læser den i klatrehallen, mens jeg giver mine muskler et øjeblik til at samle nye kræfter, gensamle deres kræfter, mens jeg overvejer min vej op ad klatrevæggen, ser bevægelsen for mig, ser min hånd række ud, mit ben strække sig, spændingen i musklerne, der breder sig fra foden op gennem læggen. Mens mine tanker og krop gentager bevægelsen for det sted, hvor jeg fejler, hvor jeg falder ned fra væggen igen og igen, læser jeg Christensen, der i 'Tilfældighedens ordnede virkning' skriver:

Alle de små mellemrum, hvor tilfældigheden kommer ind. De små mellemrum mellem vores sanser, mellemrummene mellem opmærksomheden og uopmærksomheden, mellemrummene mellem ordene på papiret, papirets uoverskuelige mellemrum, når der intet står på det, søvnens mellemrum, det formløses mellemrum, de øde strækningers mellemrum, der hvor man er ude, indtil man er inde igen.

Inger Christensen har en evne til at få mig til at føle forbindelserne mellem alting. Mellemrummet der opstår mellem min hånd og væggen. Alle de muligheder der opstår idet jeg løfter hånden for at flytte den videre op ad væggen, ligesom papiret indeholder endeløse muligheder, når der intet står på det, at papirets mellemrum måske bliver uoverskueligt, fordi det virker så endeløst. Hun viser mig nogle af de måder, jeg også er i verden på, fordi hendes tekster kommer fra en grundlæggende refleksion over de måder, vi som mennesker udtrykker og erkender vores delagtighed i verden, og hvordan dette arbejde går tilbage og påvirker både os selv og verden omkring os. 'Vi skal vide,' skriver hun, 'at vi ikke kan komme udenfor'. Alle handlinger bliver pludselig poetiske, når Christensen skriver sprogets forbindelse til alting frem. Selv en klatretur en tirsdag formiddag.

Jeg tænker heller ikke, at man bør læse en essaysamling fra forside til bagside. Alligevel er der noget ved ESSAYS, der får mig til at starte ved begyndelsen. 'Tilfældighedens ordnede virkning' er det første i den nye samling, men var oprindeligt nr. 8 i HEMMELIGHEDSTILSTANDEN. I genudgivelsen er posen med Christensens essays blevet rystet og har ordnet sig efter en tekstintern logik, der kan virke indlysende, som med bogens femte del, der består af Christensens tekster fra KRISE OG UTOPI, samlingens måske mest politiske essays. Tredje del handler om sproget og digterkunsten. Her kan man få et indblik i Christensens egne tanker om sine nok mest kendte digtsamlinger DET og ALFABET og om de systemer, matematiske og sproglige, der påvirkede deres udformning. Men i andre af de seks afsnit formår den indre orden ikke altid at skinne klart i gennem, som med bogens første del, der spænder over tematikker som det tilfældige, naturen og sproget. Eller bogens sjette del, der starter ud i barndommens naive opdagelse af verden og ender i en poetisk fremstilling af italienske springvand.

Halvvejs igennem stopper jeg med at læse kronologisk. Jeg bladrer mig igennem samlingen og stopper ved titler, jeg genkender, eller titler, der fanger mit blik. Jeg læser de stærkt politiske essays fra skriftrækken KRISE OG UTOPI, der første gang blev udgivet i 1979-81 under titlen 'Forsøg på en utopisk ordbog' og senere i DEL AF LABYRINTEN. Essays, der overvejer nogle af de forbindelser, så som arbejdet og demokratiet, man som menneske indgår i. Eller, som i 'Sne', overvejer krisen. 'Det sner', starter alle de små tekststykker, der er udkommet i 1981, men beskriver et tilbagekommende januar-snevejr i årene frem til 1985; det sner, det sker, krisen er ikke bare kommende, den er her allerede: 'Vi er nu så bange, at vi ikke mere er

bange, men alligevel breder angsten sig, stenagtig grå, og må nærmest kaldes sorg'. Måske en af de smukkeste og mest hjerteskerende sætninger jeg nogensinde har læst.

Måske de retningslinjer, som jeg stiller op omkring min læsning af Christensens essays – det langsomme og det ukronologiske – gælder for essaylæsningen generelt, eller måske er de ligegyldige for alle andre end mig selv. Men der er noget ved Inger Christensens essays, der får denne tilgang til at virke optimal. Christensens essays er så omfattende, de er ikke bange for at zoome helt ind til det mikrobiske og atomare, opholde sig ved det stof, der udgør menneskekroppen eller fisken, for så i næste sætning at zoome helt ud, til universet, der prøver at se sig selv. Se sig selv gennem Christensens ord.

- Forfatter: Inger Christensen
- Titel: ESSAYS
- Sider: 263
- Pris: 299,-
- Forlag: Gyldendal
- ISBN: 9788702278200

Tidligere udgivelser

- DET (1969)
- ALFABET (1981)

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Essays](#), [Litteratur](#),

- [En impressionistisk antiophobningsguide – VIDE VERDEN: LISSABON](#) · 22-09-2016
- [Sådan er et jødeliv – Joseph Roth JØDER PÅ VANDRING](#) · 26-02-2016
- [Henført af en øreflip uden hul – Mikkel Thykier FANCULO CREPA](#) · 22-12-2015
- [Tunge tanker og tørre tekster – Siri Hustvedt ESSAYS](#) · 15-12-2015
- [Flugten alle og ingen forholder sig til – Klaus Rothstein FLUGTEN TIL EUROPA](#) · 11-12-2015

Læs også

- [En impressionistisk antiophobningsguide – VIDE VERDEN: LISSABON](#) · 22-09-2016
- [Det drejer sig om kritik og modstand – Judith Butler KRIGENS RAMMER](#) · 31-08-2016
- [Det er svært at være lykkelig til tiden – Dorthe Nors DET VAR SÅ DEN VINTER](#) · 18-07-2016
- [Månelanding i bøgeskoven – Morten Chemnitz BINDINGERNE](#) · 04-07-2016
- [Røverhistorier fra den skumle ende af Gentofte – Dan Turèll VANGEDE BILLEDER](#) · 23-02-2016